

Tulajdonos: „Frída” S. A. Bejegy. la Trh.
Bíhor Fsoo. 1798—1938

Felelős kiadó:
Özv. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezte: Tribunalul Bihor Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Bevonultak a német csapatok Prágába

Cseh-szlovákia sorsa beteljesedett. A husz éves föderatív állam tegnap eltűnt Európa térképéről. A sorsdöntő eseményekről az alábbi jelentéseink számolnak be:

Európa összes távirati ügynökségei és valamennyi rádióállomása 14-ről 15-re virradó egész éjjel permanenciában voltak és ontották a híreket. A német és magyar csapatok már kedden délelőtti átlépték a cseh határt és előnyomultak Cseh-szlovákia területén. Kedd éjjel Hitler kiáltványt tett közzé, amelyben a következőket mondta:

— Csehországban az otlévő németlakta szigetek ismét üldöztetésnek vannak kitéve, olyan területeken üldözik őket, amelyek több mint ezer éven át a német birodalomhoz tartoztak. A német vér és német vagyon biztosítása érdekében elhatároztam, hogy parancsot adok a német naderőnek, hogy vonuljon be Csehországba és Morvaországba, hogy lefegyverezze azokat a terrorista bandákat és az azokat támogató cseh csapatokat. Kelt 1939. március 15. Aláírás Hitler.

Benyomulnak a német csapatok

Kedden este a német csapatok elfoglalták Ostravát és Moravská Ostravát és lefegyverezték az ellenállást nem tanúsító őrsképeket. Ugyancsak elfoglalták a krusai Odera-hidat és folytatják előnyomulásukat Szilézia felé.

Csehszlovákia megadja magát.

Hacha cseh-szlovák elnök Chvalkovszky külügyminiszter társaságában kedden délután vonaton Berlinbe utazott hogy megbeszélést folytasson Hitlerrel.

Hitler megérkezésük után azonnal dolgozószobájában fogadta a cseh államférfiakat. A megbeszélésen jelen volt Göring és Ribbentropp is.

Éjszaka három óra ötvenöt perckor értek véget a tanácskozások és ekkor a német és cseh államférfiak a következő egyezményt írták alá:

— Hitler német birodalmi vezér fogadta a cseh állam képviselőit. A fogadás a cseh államférfiak kezdeményezésére történt. Megállapították, hogy a jelenlegi helyzet fenntartása csak állandó nyugalanság forrása lehet és ezért egybehangzóan úgy döntöttek, hogy mindkét félnek célja a rend és nyugalom fenntartása és biztosítása. Hacha, Csehszlovákia elnöke a cél érdekében a német vezér kezébe helyezi le Csehország sorsát és azt Németországhoz csatolja, biztosítva annak a német birodalom keretén belüli autonóm fejlődési lehetőségeit. —

Kelt 1939. március 15. Aláírás Hitler, Hacha, Ribbentropp és Chvalkovszky.

Az egyezmény aláírása után Hitler a Csehországba bevonuló német csapatoknak hadparancsot bocsátott ki, amelyben kijelenti, hogy a német katonai intervenciót az elviselhetetlen terror váltotta ki, de a német csapatok az elfoglalt területek lakosságát ne tekinték ellenségnek, hanem mindenütt a legteljesebb fegyvellemmel viseltessék. Ahol azonban ellenállásra talál, azt a leghatározottabban le kell törni.

Ugyanekkor a prágai rádió Hacha kiáltványát tette közzé, amelyben felszólítja a lakosságot, hogy a német csapatokkal senki se szálljon szembe.

Volosin Hitlerrel és Mussolinivel kért segítséget?

(Husz.) A Reuter ügynökség jelenti: Beavatott körök szerint Volosin ruszin miniszterelnök táviratilag kért segítséget Németországtól és Olaszországtól, mint melyek a bécsi döntőbíráskodás nyomán garantálták Ruszinszkó határait, közölve Hitlerrel és Mussolinivel, hogy a magyar csapatok Ruszinszkó területére léptek.

Harminc felut foglalták el a magyarok

(Budapest.) A német távirati iroda jelenti: Éles harcok után a magyar csapatok ma hajnalban, Munkács közelében, átlépték Ruszinszkó határat és elfoglalták Podherng községet. Három magyar gyalogos zászlóalj folytatja az előnyomulást Ruszinszkó belsője felé. A harcok tovább folynak. Mindkét részről több halottja és sebesülte van az eddigi összefüzetéseknek.

A magyar csapatok Munkácstól 16 kilométerre nyomultak előre és elfoglalták Svalai városát.

Pozsony.) A Reuter ügynökség jelenti Berlinből: Beavatott ukrán körök tudni vélik, hogy az ukrán katonai szervezetektől támogatott cseh csapatok visszaverték a kedden hajnalban Ruszinszkó területére behatoló magyar csapatokat.

Magyarország mozgósít

(Berlin.) Magyarország mozgósítása percről percre várható. A mozgósítás irányában megtörtént minden előkészület. A magyar önkéntesek átlépték Rudnok közelében a határt és elfoglalták Klopans hegyet, Ruszinszkó egyik legfontosabb stratégiai pontját.

(Budapest.) A magyar hadsereg vezérkara közli: Két határintidens történt a magyar-ruszin határon. Munkácsból 30 kilométernyire ukrán csapatok megpróbálták levegőbe rojtotni a magyar területen áthaladó vasútvonalat. A magyar határőrök tüzelni kezdtek és segítséget kértek a szomszédos helyőrségtől. Bankaszó közelében reggel kilenc kor ukrán terroristák és cseh

katonák megtámadták a magyar határőröket.

Csehszlovák vita az angol alsóházban

London, márc. 14. Az angol alsóházban Chamberlain miniszterelnök válaszolt a szlovákiai eseményekre vonatkozó több kérdésre. Attlee őrnagy, munkáspárti vezér kérdésére így válaszolt:

A prágai angol követtől kapott értesülés szerint Pozsony külső képe továbbra is nyugodt, noha számos összeütközés történt a német kisebbséggel Csehszlovákia más városaiban is.

Attlee őrnagy ezután azt kérdezte, hogy milyen eljárást szándékszik az angol kormány követni, tekintettel a Csehszlovákia sérthetlenségére vonatkozó biztosításokra. Vajjon tanácskozni szándékszik-e a müncheni egyezmény többi államaival, különösképpen a francia kormánnyal?

Chamberlain: Az esetleges eljárás kérdése még nem merült fel.

Attlee őrnagy: Nem világos-e, hogy bizonyos befolyások el akarják választani Szlovákiát Csehszlovákia többi részéről és így az angol kormány a müncheni határozat alapján köteles nagyon éberen érdeklődni minden iránt, ami a cseh szlovák állam népei érdekében való.

— Kimerítő értesülések nélkül — mondotta Chamberlain — nem szeretnék véleményt nyilvánítani a feltett kérdésben. Feltéve, hogy ez igaz volna, még nem ok a kezesség érvényesítésére.

Német és magyar lapok a csehszlovák eseményekről

Berlin, márc. 15. A német sajtó — jelenti a Rador — a keddi események nyomán azt állapítja meg, hogy Csehszlovákia felbomlott. A „Berliner Lokalanzeiger” és a többi lapok történelmi jelentőségű elhatározásokról beszélnek. Részletesen közlik a csehek részé-

ről elszenvedett német seregeket és a csehek katonai előkészületeit.

A Szlovákia függetlenségének kikiáltását a magyar sajtó kedvezően fogadja. A magyar

lapok nagy elégedetlenséggel írnak arról, hogy a csehek erőszakosságokat követtek el a magyarok ellen, több magyart megöltek és megsebesítettek.

Nagyszöllös felé nyomulnak előre a magyar csapatok

Budapest, márc. 15. A cseh, szlovák és ruszinszkói helyzetéről a következő újabb jelentések érkeztek:

A sorozatos határincidensek következtében a magyar honvédség csapatai három szakaszban lépték át a ruszin határt. Az esti és az éjszakai órákban a magyar haderő több kilométernyi mélységben behatolt a ruszin területre. Az esti órákban súlyos határsértés volt Nagyszöllös irányában, polgári ruhás gárdisták megtámadták Fancsika községet. A magyar

határőrség felvette a harcot és visszautasította a támadást, megszállott több magaslati pontot, majd előnyomulását tovább folytatván, Nagyszöllös felé folytatták az előretörést. Megállapította a magyar honvédség itteni parancsnoksága, hogy e körzetben az ukrán gárdisták váratlan támadást intéztek a terephelyesbítő állomás osztaga ellen. A katonai térképészeti állomás tagjai felvették a harcot és több kilométer mélységben visszaverték a támadó csapatokat.

A magyar csapatok az Ungvári körzetben is átlépték a határt

A munkácsi körzetben a körzetparancsnok Munkács védelmének biztosítása céljából benyomult ukrán területre és Szojva irányában több fontos magaslattal kerített birtokába.

Az Ungvári harmadik körzetben szerdán reggel 8 órakor lépte át a magyar honvédség több előretolt osztaga az ukrán-magyar határt. E szakaszon is több kilométer mélységben nyomultak be a magyar csapatok.

Prága, márc. 15. A prágai rádió közölte, hogy Cseh- és Morvaország megszállása a né-

met haderő által folyamatban van. Szerda reggel óta szabályos időközökben a prágai rádióadó állomás arra hívta fel a cseh lakosságot, hogy őrizze meg nyugalma és tartózkodjék minden provokatív magatartástól. Dél előtt 11 órakor a prágai leadóállomás közölte, hogy a cseh nemzetvédelmi miniszter megszüntette a sorozásra kiadott régebbi rendelkezéseit, amelyek az események következtében hatályukat veszítették.

A német csapatok bevonultak Prágába

Kevéssel 11 óra után ismét megszólalt a prágai leadóállomás szpikere és közölte, hogy a német haderő két irányban lépte át Csehszlovákia határát, és pedig az egyik szakasz Merisch-Osrau felé vonult, a másik hadoszlop erőltetett meneteléssel igyekezett elérni Prágát.

Az a haderő, amely Prága felé indult, a déli órákban már elérte a cseh fővárost és az invalidus mezőn ütött tábori. E haderő parancsnoka harcigépkocsin kisebb létszámú csapatai irányított a Hradsinba, amely csapat jelképesen megszállta a várost.

A megszállás hatása drámai volt.

Az uccákon zongorázó emberek siettek, míg a tereken és uccákon felállított megafonok perceként hívták fel a fásult lakosság figyelmét arra, hogy németellenes tüntetésre ne ragadjassák magukat és őrizzék meg nyugalmaikat.

— Ma már a cseh nép pusztára léte forog kockán, polgár-

társak, — kiáltotta a mikrofonba a rádió leadóállomás szpikere.

A reggeli lapok még nem adtak hírt Csehország és Morvaország megszállásáról, sem arról, hogy e területekre benyomult volna a német haderő.

Incidens 40 halottal

A Stefani ügynökség Berlinen át jelenti, hogy Huszi körül rendkívül súlyos incidens történt. A lakosság körében zendülés tört ki és a halottak száma negyven.

A Havas távirati iroda bukkaresti jelentése alapján ruszinszföldről tömegesen menekülnek át román területekre és állítólag a menekültek között van Volosin volt miniszterelnök.

Egy újabb távirati jelentés arról számol be, hogy a Sicsgárda tagjai Munkács ellen intéztek támadást. A honvédség a harcot felvette, a gárdai visz-

szavonulásra kényszerítette.

Rahoj közelében ugyancsak támadást intéztek a Sicsgárdát tagjai. E támadást is visszaverték.

Az egyik fogolytáborból melekült két ruszin tanító elmondotta, hogy az ukrán gárdisták internáló táborba helyezték a német és magyar lakosságot és azzal fenyegették őket, hogy felkoncolják. Ungvár környékén az egyik községben a lakosság meghallván, hogy Szlovénia elszakadt Csehszlovákiától, fellázadt és kiverte az ukrán gárda tagjait a községből. E harcban sem a cseh kaionaság, sem a rendőrség nem avatkozott bele. Ugyanez a jelenet játszódott le Nagybockó községben is.

Mit válaszoltak a csehek a magyar ultimátumra?

(Budapest.) A magyar kormány ismeretes ultimátumára Kobr, budapesti cseh követ

Újabb magyar ultimátum

Gróf Csáky István magyar külügyminiszter felszólítást küldött Volosinnak, amelyben arra szólítja fel, a szlovák kormány fejét, hogy a felesleges vérontás elkerülése céljából a kezében levő hatalmat adja át a bevonuló magyar csapatok főparancsnokának. A jegyzék szerint a magyar külügyminiszter szerda este 8 óráig vár választ.

A német távirati iroda prágai jelentése szerint a cseh hadsereg vezetője, Sirov tábornok parancsa szerint a cseh hadsereg összes, minden rang fokozatu tisztje a kaszárnnyakban tartozik maradni és bevégni a további parancsokat. A prágai garnizon tisztjei a vezérkar épületében várják a fejleményeket.

Milyen kategóriák szerint fizetik a Kispárosok a betegsegélyzőjüket?

Mihai Ralea munkaügyi miniszter rendeletet írt alá, mely az új betegsegélyzőtörvény kiégitéseként meghatározza, hogy az iparos munkaadók lakóhelyük és alkalmazottaik száma szerint milyen fizetési osztályba sorozandók.

A városi munkaadó iparosok a következő fizetési osztályokba tartoznak: Amennyiben az iparos egyedül, legfeljebb egy inással dolgozik, a II., ha több inast is foglalkoztat IV., ha legalább egy munkás (segéd) is dolgozik az üzemben az inásokon kívül, úgy a munkaadó az V. osztály biztosítási díját fizeti.

A falusi iparos munkaadók a biztosítási díjszabás III. és IV. osztályába soroztatnak — aszerint, hogy csak inásokkal,

vagy segédmunkásokkal is dolgoznak.

A rendelet egyes városok munkaadó iparosaival kivételt tesz s bár a város területén tartják fenn üzemet, a falusi munkaadók csoportjába sorozza őket. Erdély területén ezek a városok a következők: Szászsebes (Fehérmegye), Belényes (Biharmegye), Hátszeg (Hunyadmegye), Szamosujvár (Szamosmegye).

A rendelet a hivatalos lapban való megjelenésének napján, valószínűleg március 15-én, vagy 16-án lép életbe.

Makulatura ujságpapir kapható kis és nagy mennyiségben Pászter Ede cégnél Pista Mihai Viteazul 4

PIERRE COT

SZENZÁCIÓS CIKKE

A JÖVŐ HÁBORUJÁRÓL

volt francia
legügyi mi-
niszter

1. A stratégia vagy amit veszítettünk
Kétségtelen, hogy 1939-ben egy új európai krízis szemlénél vagyunk. Hitler és Mussolini már figyelmeztettek minket: nem tudhatunk belenyugodni a jelenlegi helyzetbe, hanem Európának és Afrikának új felosztását akarják. — E krízis levezetésénél szem előtt kell tartani minden lehetőséget és bizonyos, hogy abban a katonai helyzet és viszonyok döntő tényezőként szerepelnek majd.

Ki lesz az erősebb? A demokratikus blokk, vagy a totális blokk?

Az elmúlt hat hónap alatt két esemény gyengítette le a demokratikus blokk helyzetét.

A demokratikus blokk elvesztette Csehszlovákiát — vagyis negyven divíziót, Európa legjobb nehéztüzérségét, egy olyan stratégiai pontot, amely módot nyújtott arra, hogy Németországban állandóan ébrentartsa a félelmet, hogy London vagy Páris légi bombázása esetén, azonnal légi represszákat alkalmazhatunk, végül pedig a szoros együttműködés lehetőségét az angol-francia és az orosz repülőraj között (amely pedig maguknak a németeknek bevallása szerint ma is a legerősebb a világon).

Másrészt a demokratikus blokk elvesztette Spanyolországot. A spanyol köztársaságiak szimpátiájára bízton lehetett számítani, hiszen ezek már a világháború alatt is Franciaország és Anglia oldalán foglaltak állást. Következmények: Franciaország számára egy megerősítésre váró és esetleg megvédendő harmadik front, az Északafrikával való közlekedés bizonytalansága. — Anglia számára Gibraltar használati értékének semmivé válása és az India és Ausztrália felé vezető utak fenyegetettsége.

Igy az elmúlt hat hónap alatt Európa katonai térképe a demokratikus államok terhére változott meg. Olyan tény ez, amit senkinek sincs joga eltitkolni és amelynek következtében azoknak, akik az elmúlt szeptemberben félték a háborútól, most még jobban kell félniük ettől.

2. A politika, vagy amit nyertünk
De a világ politikai térképe is megváltozott, — mégpedig más irányban. A fajpolitika kinövésai elterjedtek az egész világon. Amerika fel van háborodva. Roosevelt elnök nyilatkozatai, a „Fortune” ankétja, az Egyesült Államok részvétele a francia-angol fegyverkezésben, mind-

ez az amerikai közvélemény gyorsiramu kifejlődésére mutat a demokráciák iránt.

A diktátorok elvesztették minden lehetőségüket arra, hogy egy esetleges európai konfliktus a többi világrészek közönyös nemtörődömsége mellett folyhasson le. Az európai demokráciák összeomlását Amerika katasztrófaként könyvelné el, amelyet bármely áron is el kell kerülni. Ime: az új hatalmas tényező.

Ezek a probléma adottságai. Mit tehetnek a totális államok?

Delbruck, a nagy német katonai történész kétféle háborút különböztet meg, — az állóháborút és a gyors, mozgékony háborút.

A totális blokk helyzete állóháború esetén igen kedvezőtlen. Hosszu háborúban az idő ellene dolgozik, mert akkor a gazdasági tényező behatást gyakorol a katonai helyzetre.

A világon négy nagy gazdasági hatalom van ma: az Egyesült Államok, Oroszország, Anglia és Németország. Ha e hatalmak valamelyikétől Németország nem kap segítséget, úgy egy állóháborút nem nyerhet meg, mivel tartalékjai sokkal hamarabb merülnek ki, mint ellenfeleié.

1918-ban is azért vesztette el a háborút, mivel a szövetséges hatalmak belekényszerítették egy állóháborúba. 1939-ben Németország és Olaszország együttesen is rosszabbul állnak állóháború esetén, mint 1914-ben Ausztria és Németország állottak. Helyesen állapította meg Füller generális: „Németország vagy győz négy

hét alatt, vagy elvesztette a háborút.”

És ez a helyzet csak akkor változna meg, ha a németeknek sikerülne akár fenyegetéssel, erőszakkal, vagy megegyezés révén befolyása alá vonni Kelet-Európa, vagy Oroszország gazdaságilag fontos részeit. Az Ukrajnaterv megvalósítása, vagy egy esetleges Szovjethez való közeledés katasztrófális lenne a demokratikus államok számára.

VILLÁMHÁBORÚ
De vajjon a rövidháborút, a „Blitz-Krieget” megnyerheti-e Németország?

Néhány német és olasz katonai szerző hiszi ezt és egy hirtelen, meglepetésszerűen lefolytatott támadást ajánl, — amely az első órákban megbénítja az ellenfelet, lehetetlené téve a közlekedést és a csapatösszevonásokat. A légi és motorizált haderő, szerintük, ily módon meg tudja bénítani a francia ellenállást mielőtt még az angol vagy orosz segítség megérkeznék.

De a német katonai szakértők legnagyobb része maga sem bízik a rövid háborúban. Spanyolországban megfigyelték, hogy amennyire a haditechnika fejlődése megkönnyíti a támadást, ugyanannyira megkönnyíti a védekezést is. És hozzáfűzik azt is, hogy a Maginot-vonalat nem lehet meglepetésszerűen bevenni, sem azon áthatolni nagy idővesztések nélkül.

Ők tehát inkább a támaszpontok elleni háborút hirdetik — és ez az igazi veszély számunkra. Arról van szó, hogy egy villámgyors offenzívával

meghódítsák a legfontosabb stratégiai pontokat és azokat a gazdaságilag fontos területeket, amelyeknek birtoka kitaratást nyújt az állóháború esetére is. Vagyis nem a határon át benyomulni, hanem a megtámadott országoknak akár belsejében, akár tulsó oldalain is hirtelen feltűnni és expedíciós hadseregekkel ezeket a pontokat hatalmukba keríteni. Ez pedig az adott esetben kettős akció megindítását tenné szükségessé számunkra: az egyik akció a Lamanchei kikötők megszállását célozná, hogy az angol, amerikai és orosz beavatkozást lehetőleg lehetetlenné tegyék, másrészt Kelet-Európa felé a gazdaságilag fontos ellátóterületek megszerzését.

A terv merész, de okos. Az egyetlen, amely Németországot a siker reményeivel kecsegtetheti. De nincs minden veszély és nehézségek híján.

MIT KELL A DEMOKRATIKUS HATALMAKNAK 1939-BEN TENNIÜNK?
Mit kell a demokratikus hatalmaknak 1939-ben tenniük, hogy a háború kockázatait elkerüljék?

A totális államok nem nyerhetnek meg egy hosszú háborút. Tehát mindent el kell követni annak érdekében, hogy egy bármilyen módszerrel megindított háború állóháborúvá fejlődhesen. És ennek érdekében négy irányban kell cselekedni:

1. Késedelem nélkül egy gazdasági és technikai együttműködést létrehozni.

2. A nagyvezérkarok meg egyezései által előkészíteni a közös, gyors védekezést egy hirtelen támadás lehetőségeivel szemben, hogy az ellenfél ne nyerhesse meg a „villámháborút” és ne legyen lehetősége arra sem, hogy néhány hét alatt olyan pozíciókat hódítson meg, amelyek lehetővé teszik számára, hogy kitarthasson állóháborúban is.

3. A legszorosabb összeköttetést tartani fenn a Szovjetekkel, az emberanyagnak és nyersanyagoknak ezzel a kimeríthetetlen forrásával.

4. Megakadályozni azt, hogy a totális államok különböző ürügyek alatt akár a Földközi tengeren, akár Középeurópában vagy Afrikában olyan területekre tehessék kezüket, amelyek táplálni tudják őket állóháború esetén.

Ha a demokratikus államok meg tudják valósítani az együttműködést, alaposan lecsökkentik azt a veszélyt, amely különben fenyegeti őket.

Akkor aztán felvehetik az összes nemzetközi kérdések általános rendezésének lehetőségét is. S ehhez félelem nélkül meghívhatják Németországot és Olaszországot, hogy együttes erővel hozzák létre azt a békés új világot, amelyben minden ember és minden nép szabadon és méltósággal élhet munkájának.

Ha pedig ez nem sikerül, akkor nehezen kerülhetjük el civilizációnk bukását.

A lezuhant felvonó halálra zúzott egy munkásembert

Nagybányáról jelentik: Halálosvégi szerencsétlenség történt szombaton délután a Kereszthegyi bányában.

Dávid Antal 31 éves bányamunkás több társával a felvonónál dolgozott. A bánya mélyéből az ércet megtöltött koscsikat szállították fel, hogy a zuzóműhöz juttassák. Munka közben, eddig még meg nem állapított okból, a felvonó kiugrott a helyéből. A munkások azonnal megkezdték a kas helyreállítását. Dávid a felvonó alá mászott, hogy a gép megjavításánál segítkezzen. A drótkötél azonban megcsúszott a felvonó lezuhant és maga alá temette a szerencsétlen munkást. Társai segítségére siették

azonban Dávidot már csak holtan szedhették ki a nehéz felvonó alól.

A szerencsétlenségről értesítették az igazgatóságot és a bányakapitányságot, valamint az ügyészséget is. A bányakapitányság vizsgálóbizottsága megállapította, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség, azt kizárólag Dávid vigyázatlansága idézte elő. Az ügyészség a bizottság jelentése alapján a temetési engedélyt kiadta és eltekintett a holttest felboncolásától.

Hideg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsinyben kapható, str. Franceză 12,

Románia leszállította Angliának a kötelezett buzamennyiséget

Az angol kormány megelégedését fejezte ki a szállított buza minősége s a szerződés betartása miatt

A kormány, mint emlékeztet, annak idején kétszáz ezer tonna buza leszállítására kötelezte magát az angol kormány nál. A szerződés a két állam között jött létre s a román kormány a buza leszállításával a Nemzeti Szövetkezeti Intézményt bízta meg. — Tudni kell, hogy az angolok csak a legjobb minőségű búzát a Mancibát fogyasztják és ezért ütközött mindaddig nehézségekre a román buza elhelyezése az angol piacon, mert a küldött buza nem volt mindig a legjobb minőségű. Az elmúlt évben: az angol kormánnyal kötött buzaszállítási szerződés

feltételeinek pontos betartására Mitita Constantinescu miniszter személyesen ügyelt fel és a kivített a Nemzeti Szövetkezeti Intézményre bízta. Már az első szállítások után is nyilvánvaló volt, hogy a román és angol üzleti érintkezés új korszaka köszöntött be, mert már a szállítások tartama alatt is számos ízben fejezték ki köszönetüket és megelégedésüket az angol megbízottak a szállítások pontossága és minősége felett. Sőt még ennél több is történt: mikor a szerződött kétszáz ezer tonna búzát megkapták az angolok, további négyezer tonnát rendeltek. Az

angol kereskedelmi minisztérium a következő tartalmu levelet intézte a szállítási műveletet lebonyolító Nemzeti Szövetkezeti Intézmény igazgató-ságához:

„A Board of Trade, az angol kereskedelmi minisztérium által 1938 október 2-án megkötött szerződéssel vásárolt és az Önök által leszállított búzára vonatkozólag, tárcám részéről megelégedésemet fejezem ki a küldött buza minősége felett, egyben köszönöm Önöknek a gyors szállítást. Megkülönböztetett tisztelettel S. W. Hood s. k. kereskedelemügyi miniszter”.

Anyja nyitott sirjánál összeesett s meghalt

Megrázó tragédia Máramarosszigeten

Máramarossziget, márc. 15. Megrázó tragédia történt tegnap Máramarosszigeten. Egy szerény szobában évek óta a legnagyobb nyomorban laktak Bodea Johanna 92 éves öregasszony és leánya Floarea. Az elmúlt héten Floarea megbetegedett és az orvos a leány kórházszállítását javasolta. Az öregasszony az eseménybe belebetegedett és néhány nap múlva meg is halt.

Bár még beteg volt, a temetésen részt vett Floarea is, aki mikor anyja koporsójára az első rögek hullani kezdtek, felkiáltott:

— Anyám, miért hagysz egyedül, vigy engem is magaddal.

És alig mondta ki ezeket a szavakat, összeesett és mire orvosi segítség érkezett, meghalt.

Eckhardt Tibor: a zsidókérdés nem érdekli a falut

Eckhardt Tibor a magyar ellenzéki élet egyik kiválósága a „Hétfő reggel” című lap jelen tése szerint vasárnap beszédet mondott s ennek a beszédnek legérdekesebb szakasza a következő volt:

„Az országban a nagy összefogás helyett bukdácsolnak a kormányok. Jönnek a próféták sokszor ugyanazok, akik felelősek azért, hogy a mult így ki alakult, kínálnak, licitálnak, hirdetik a reformokat, nagyon sok esetben csak azért, nehogy kicseppenjenek a hatalomból. A népi politikának ma is három akadály van: az ingó nagytőke, a nagybirtok és az öncélú bürokrácia. Az ingó nagytőkével szemben megvan az országban a népi közvélemény. A zsidó kérdés elsősorban a középosztály kérdése és nem a falusi, nem a vidéki kisembereknek, a föld népének a problémája. A kormány földbirtok politikai tervezetével a földbirtokreform nincsen megoldva. Mi azt mondjuk, hogy

nem kérünk a forradalomból, de nem akarunk parancsuralmat sem, s nem akarjuk főleg imádni a csodaszarvast.

— Nekünk békés fejlődés

A HORVÁTOK kitartnak az autonómia mellett

Róma, márc. 15. Macsek horvát parasztpárti vezér a Stefani tudósítójának kijelentette, hogy Czetkovics jugoszláv miniszterelnök legutóbbi beszédében nem sok újat mondott. A horvátoknak semmi adnivalójuk és semmi engedni valójuk nincsen. Hangsúlyozta, hogy teljes mértékben fenntartja eredeti kívánságait, — amelyek a jugoszláv államnak föderatív alapon való átalaki-

kell, szabadság kell és alkotmányos élet. Amikor a mult év szeptemberétől kezdve a volt miniszterelnök egyre jobban a parancsuralmi rendszer felé fordult, azok a régi vágásu politikusok, akikkel a reformpolitika kérdésében szembenálltam, nagy szolgálatot tettek a nemzetnek, amikor otthagyták Imrédy Bélát, aki nyíltan diktatúrára törekedett...”

Katonai LIVRET könyvecskék

ismét kaphatók a

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața M. Viteazul

4. sz. Telefon 2800.

tására irányulnak. Ilyen módon Horvátország olyan autonóm állami életet élhetne, ami földrajzi és politikai helyzeténél fogva megilleti.

Gál-féle román-magyar és magyar-román szótár mindenkinek nélkülözhetetlen — csak 25 lej. Kapható lapunk kiadói hivatalában.

Szövet maradékok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vászón, damaszt, zefír és női nyári kelmék, nagyon olcsó árban kaphatók

STEINER maradékosnál
Calea Victoriei 3. Az udvarban.

Bonyodalmak Tutankamen sirjai körül

A Morning Post hírt adott arról, hogy Howard Carter egyiptológus meghalt. Carter volt az, aki 1922-ben felfedezte a Királyok Völgyében Tutankamen sirját. Tutankamen Krisztus előtt 1385 körül élt s uralkodása arról volt nevezetes, hogy ő aláírt vette kezdetét a zsidók szabadságmozgalma, amely ötven évvel halála után a Bibliában is megemlített nagy zsidó emigrációra vezetett.

A fárao koporsójában a következő szövegű papirust találták:

„Átkozott legyen az a kéz, amely testem hüvelyét megbolygatja. — Átkozott legyen mindenki, aki valaha is nevem, képem, a művem és az én második Ka-m ellen vét. Aki szentélyemet megbecstele nit, Ámon tűzserpenyőjében fog elpusztulni. — Féjjetek Ámon atyámtól. A szerencsétlenség az élet árnyéka. Ez pedig az én átkom és az én boszszum, amelyet jól átgondoltam és örökké való időre a mellem fölé zártam...”

Ennek a papirusdarabnak ugylátszik bűvös ereje volt, mert: rövid idő leforgása alatt a következő emberek pusztultak el titokzatos körülmények mellett, akik csak valami kö-zük is volt a sirhely megbolygatásában:

1. Dawes amerikai, aki megtekintette a sirkamrában a fáraó holttestét. 2. Archibald Douglas Reid egyiptológus, aki Röntgensugarakkal világitotta át a mumiát. 3. C. E. Newbery, aki a kutatásokat ellenőrizte. 4. Astor angol alsóházi tag, aki ugyancsak látogatást tett a sirkamrában. 5. Evelyn White, aki lefényképezte a feliratokat. 6. Raleigh röntgenológus, aki a papirusok átvilágítása közben összeégette magát. 7. Ugyanaz a sors érte George Jay-Gouldot. 8. Joel Woolf amerikai milliomos megtekintette a sirkamrát. 9. Georges Beneditte, aki az ereklyéket tanulmányozta. 10. Lady Elizabeth Carnavon az ásatások főrendje. 11. Lefleux tanár, aki résztvevett az ásatásokban. 12. Dr Carvel angol régész. 13. A Bathell család tagjai, összesen négyen, akik résztvettek a luxori expedícióban.

KÉT FÉRJ KÖZÜL A PAD ALÁ

Nem vezet jóra, ha az asszony a tárgyaláson gondolja meg magát!

Nagyvárad, márc. 15. Ezek a falusi „háromszögek” még kiütözöbben magukon viselik a viszás helyzet minden sajátosságát, mint a hasonzorú városiak. Ha a falusiak hozzákezdnek valamihez, akkor nem csinálnak fél munkát. Minden tekintetben megadják a módját alaposan.

Ebben az esetben is így történt. A tábla előtt folyik le a jelenet, de nyugodtan lejátszódhatna egy modern vigjáték harmadik felvonásában is. Az első és második felvonás azzal telik el hogy a férjet elhagyja a felesége és összeköltözik egy másik falubeli emberrel. Ráadásul még ő ad be valókeresetet a férje ellen és kéri a válás kimondását — a férj hibájából.

A törvényszék annak rendje és módja szerint felszólítja a házastársakat az életközösség visszaállítására. A férj — vigjátékokban ez így szokott lenni — igen jámbor fajta. Jöndulatú és — hiába no — szeretette a feleségét. Amikor meg

kapta a törvényszéknek az életközösség helyreállítására vonatkozó felhívását, jelentkezett a feleségénél.

A naiv, jóhiszemű ember illemtudóan jelentkezett:

— Igaz, hogy nem én hagytalak el téged, hanem te engem, de itt vagyok, állítsuk vissza az életközösséget.

Az asszony azonban nem találta ilyen természetesnek a jelentkezését, nem fogadta el és visszautasította a hiszékeny embert.

A törvényszék ezért elutasította az asszony keresetét. Az asszony felebbezett az ítélet ellen és a felebbezési tárgyaláson a tábla előtt — a vadházas társával együtt jelent meg. A vadházastárs szintén nem hódító típus és az asszony viselkedésén látszik, hogy időközben rájött, hogy — cseberből vederbe esett. Az asszony főlényes nyugalommal megy be a tárgyalóterembe, ezzel szemben az udvarló — nevéhez híven — az udvaron sétál és szemmel látható idegességgel lesi a történendőket.

Ezzel, mint akinek ebben az ügyben nincs több tárgyalni valója, sarkon fordult és elindult.

A három ember — akik közül kettő valaha egymáshoz tartozott — különböző utakon indult haza. A konkluzio levonása nagyon egyszerű lenne egy nagyon jól ismert és tulajdonosan banális közmondás alakjában.

— Eppen ezért nem ezt tesszük. Mi lelki szemünkkel látjuk, hogy a három ember különböző utakon kerül az egyszerű zsuppfedeles házakkal teli faluba. Egy másra találnak-e még valaha? Nem lehet tudni. Tovább nem tudjuk követni őket.

Meg aztán ez már a negyedik felvonásra tartozik... (t. t.)

— Böjti szentbeszédék róm. kath. leányok részére. A nagyváradai róm. kath. leányok számára március 28, 29, 30, 31-én és ápr. 1-én este, a váradolaszi plébánia templomban fél 8 órai kezdettel nagyböjti szentbeszédet tart dr. Scheffler János theol. tanár. A Mária kongregáció tagjai már napok óta uccáról-uccára, házról-házra járnak és személyesen tobozozzák a leányifjúságot a részvételre. A munkaadók részéről mindenfelé megértéssel, előzenységgel találkoznak — valásfelekezetre való tekintet nélkül, — s így remélhető, hogy ez a leánymegmozdulás sikeres is lesz és a háztartási alkalmazottaktól, a munkáslányoktól kezdve a házikisasszonyokig egy nagy tábor részesülhet a husvéti lelki megújulásban. A rendezőség testvéri szeretettel várja a város minden katolikus leányát társadalmi állásra és foglalkozásra való tekintet nélkül.

— A nagyváradai Katolikus Legényegylet 1939 március hó 19-én ünnepi fennállásának 40 éves évfordulóját. Ez alkalommal jubiláris ünnepséggel rendez, melynek műsora a következő: 1. Március 12—19-ig konferencia beszédssorozat, zárólag férfiak számára, negyed 8 órakor minden este a Szent László templomban. A szentbeszédet P. Hajdu Béla ferencrendi atya tartja. — Március 19-én d. e. 9 órakor ünnepi szentmise és közös szentáldozás. A szentmisét Fiedler István megyéspüspök pontifikálja. 2. A Róm. Kath. Legényegyletben mise után diszünnpély az egyet nagytermében. 3. A Katolikus Kör disztermében délután 5 órakor ünnepi előadás.

Robbanás a bucurestii telefonpalota pincéjében

Bucuresti, márc. 15. Tegnap délelőtt tíz órakor borzalmas robbanás történt a bucurestii telefonpalota pincéjében. A robbanást rövidzárlat idézte elő. Négy, a kábelvezeték helyiségében dolgozó munkás súlyos sérüléseket szenvedett.

Csuzi, köszvényi és minden hüléstől eredő fájdalmait azonnal megszünteti a valódi Diana sósborszesszel való bedörzsölés.

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Keddi lapunkban megkezdjük új ajándékozási akciónk szelvényeinek közlését, felhívjuk tehát olvasóinkat, hogy naponta vágják ki a lapból a sorszámmal ellátott szelvényeket és gondosan őrizzék azokat meg, mert csakis az összegyűjtött szelvények ellenében lesznek kaphatók az igazolójegyek. Az előbbi akció ajándékaiknak nyertes számait szombati lapszámunkban kezdjük közölni.

Bizományosaink figyelmébe!

Miután az igazolójegyek kiadásának határideje lejárt, felszólítjuk mindazon bizományosainkat, akik még eddig nem postázták a megmaradt jegyeket az elszámolással és pénzzel együtt, azok haladéktalanul tegyék ezeket postára, mert ha péntek délig nem érkezne nek birtokunkba, úgy ezek az igazolójegyek minden körülmények között kimaradnak az ajándékozási akcióban való részvételből és ezért az illető hanyag bizományosok fogják a felelősséget viselni. Szombati lapszámunkban már megkezdjük az ajándékok közlését, tehát a kiadóhivatalnak tovább várni nem lehet.

— A vas- és fémipari céhcsoport bádigos és vízvezeték-szerelő szakosztálya f. hó 16-án, csütörtökön este fél 7 órakor Szakmai gyűlést tart. Felkérjük az érdekelt összes tagokat, hogy ezen gyűlésen a str. Alexandri 13. szám alatti helyiségben a pontos időben megjelenni sziveskedjenek tekintettel a tárgysorozat fontosságára.

— A földkerekség legrövidebb díszösége. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délbáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délbáb egy száma 8 lei.

MEGGONDOLTAM A DOLGOT...

Pedig az elé, ami a tárgyalóteremben történik neki igazán nem érdemes izgalommal tekinteni. Az asszony ismét hűmaradt önmagához és megint — hűtlenkedni akart. Ezuttal a vadházastársát akarta feláldozni. Az asszony a tárgyalás közben, a bírák, az ügyvédek és a férj legnagyobb meglepetésére megszólalt:

— Meggondoltam a dolgot, visszavonom a felebbezést és vissza akarok térni a férjem-

hez. Elhagyom a vadházastársamat.

A teremben feszült lesz a hangulat. Mindenki a férj felé tekint, aki instanciákon keresztül harcolt a feleségeért és a szomszéd megyéből jött át a tárgyalásra, hogy az asszonyt megtarthassa. Mindenki azt várja, hogy nagy egymásra borulások és hitvesi csókok következnek. Azonban nem így történt.

DE A FÉRJ IS MEGGONDOLJA...

A férj egy ideig érthetetlenül néz az asszony felé, megremeg, azután összeszorítja a fogát és megszólal:

— Most már nem kellešsz. Más férfival éltél együtt. Nekem nincs szükségem rád.

A férjet, aki éveken keresztül akarat nélküli báb volt az asszony kezében, hirtelen férfivá ütötte ez a negyed óra.

A bíróság visszavonul tanácskozássra, hogy ítéletet hirdessen a mind komplikáltabbá váló ügyben. Amíg az ítélet tanácskozásának izgalmas percei telnek a tárgyalás egyik szemtanúja elviszi a híreket az udvaron sétáló vadházastársnak. A vadházastárs megkövülten hallja a történeteket. Gondolkodni kezd és mire az ítélet elhangzik dönt is.

Az ítélet kedvezőre nézve. A bíróság elválasztotta egymástól a házasségeket. A vadházastársak immár boldogok

lehetnek. Az asszony örömitasan rohan le a lépcsőn, hogy elmondja az örömhírt és vadházastársa karjaiba vesse magát. A férfi azonban közben óriási változásokon ment át. A lelkében iszonyatos harcok dultak. A szerelme kelt harcra a férfiaságával. A férfiasága győzött. Mire az asszony az emeletről leért a földszintre az ingadozó és izgatottan várakozó ember helyett egy kemény, elhatározásban megintgathatatlan férfit talált. Mikor az asszony elmondta a boldogságot jelentő hírt, a férfi kihuzta magát és kevélyen vágta vissza:

„Most már nekem sem kellešsz!”

— Most már nekem sem kellešsz! Ha el akartál hagyni és vissza akartál menni az uradhoz, hát eredi. Én nem tartalak vissza.

Megállapították a khedey-kerti öngyilkos kiletét

(Nagyvárad.) Tegnap számban jelentettük, hogy az Aurel Vlaicu ucca kereszteződésénél egy idősebb férfi öngyilkossági szándékkal a városi vasut mozdonya elé vetette magát és meghalt. A rendőrség sérülési osztálya bevezette

a vizsgálatot és megállapította, hogy az öngyilkos Hönig József 73 éves asztalos. Hönig József hosszabb ideje munkanélkül volt és szívbajban, valamint asztmában szenvedett. Ezért akart megválni az életől.

Megebédelt barátjánál, azután összeesett és meghalt

(Nagyvárad.) Tojar György 64 éves Maniu Juliu ucca 65. szám alatti lakos kiment a mezőre, majd az Italiana uccában lakó Szabó Sándor nevű barátját látogatta meg és ott

megebédelt. Az idős ember ebéd után beszélgetés közben összeesett és meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy Tojar szívbajos volt.

Az ingatlantulajdonosok 75, a város 25 százalékkal járul hozzá a járdák építéséhez és megjavításához

Jóváhagyta a helytartóság Nagyvárad város új szabályrendeletét

Nagyvárad, márc. 14. Nagyvárad város főmérnöki hivatala nagyfontosságú szabályrendeletet készített, amelyet most a Szamos helytartóság jóváhagyott. A szabályrendelet értelmében a jövőben

a járdák építése és újáépítése és javítása csakis az érdekelt háztulajdonosok hozzájárulásával csak a szabályrendelet értelmében történhetik.

A szabályrendelet 3. szakasza értelmében azon ingatlan, épület- és telektulajdonosok hozzájárulása, akik a legtöbb hasznot huzzák a szolgáltatásokból és javításokból — 75 százalék lesz. A város 25 százalékkal járul hozzá a munkákhoz.

Az érdekelt tulajdonosok természetesen 100 százalékban is hozzájárulhatnak a munkálatokhoz. — Ebben az esetben a munkálatokhoz soron kívül hozzáfognak.

A járdaépítési, vagy javítási munkálatokat csak a város kezdeményezheti, a város készíti el a terveket és a költségvetést

A hozzájárulások szétosztása és a fizetési módok megállapítására az érdekelt tulajdonosokat érkekeztetve hívják össze. A hozzájárulás annak a haszonnak az arányában történik, amit minden egyes háztulajdonos számára a járda jelent

A tanácskozás — ha az érdekelt háztulajdonosok több sége jelen van, a hiányzókra is érvényes határozatot hoz.

A többséget a házak frontjainak hosszúsága szerint állapítják meg

Ha a háztulajdonosok többsége nem jelenik meg, az ülést elhalasztják.

A munkálatokat csak a hozzájárulások befizetése után kezdik meg.

Sorrend szerint előbb azt a munkát, ahol a hozzájárulás nagyobb.

A megállapított határidőre be nem fizetett hozzájárulásokat a város telekkönyvileg fogja betáblázni az érdekelt ingatlantulajdonosok terhére.

Nemcsak az ingatlantulajdonos személyét, hanem magát az ingatlan is terheli ez az adósság — még betáblázás nélkül is — 5 éven keresztül. Tehát ha az ingatlan eladják, a tartozás átszáll az új tulajdonosra.

Ha az ingatlan közös tulajdon, a tartozás az összes tulajdonosokat terheli.

A 9. szakasz értelmében, ha városrendészeti szempontból a város az utca vagy járdák szintjét meg akarja változtatni — a tulajdonos köteles alávetni magát ennek a rendelkezésnek — a kapukat, portálakat, pinceablakokat, alépitményeket átalakítani. Ebben az esetben a költségeket felelősségben a város, felerészben a tulajdonos viseli. Ha azonban a járda kövezetét a ház miatt (kapuáthelyezés, házátépítés vagy lebontás, stb.) kell felbontani, ebben az esetben a költségek teljes egészében a tulajdonost terhelik.

Ha a járdát a víz, csatorna-csővek, vagy kábelek elhelyezése miatt bontják fel, a járda eredeti állapotba való visszahelyezésének kötelezettsége az illető üzemet terhele. Ha az illető üzem (vízüzem, villamosmű, városi vasút, posta,

telefontásaság, stb.) nem helyezi vissza a járdát eredeti állapotába, a város az ő terhére fogja elvégeztetni ezt a munkát.

Parcellázás esetében minden munkálatot — tehát a járdaépítést is — a parcellázó köteles elvégeztetni.

A be nem fizetett hozzájárulásokat a város közigazgatási uton hajtja végre — a munka megkezdését pedig elhalasztja.

A szabályrendelet intézkedik a kocsitulaknak az érdekelt háztulajdonosok hozzájárulása

Tiso kiáltványa

Pozsony, március 14. Tiso, a független Szlovákia első miniszterelnöke kedden a következő kiáltványt bocsátotta ki: „Szlovákok! Ami az elmúlt napokban hazánk földjén a felfegyverzett cseh hatalom nyomása alatt lejátszódott, élesen szemben áll a legtermészetesebb emberi és népi jogokkal. Megtettünk mindent, hogy olyan megoldást találjunk, amely megfelel nekünk és a cseh népnek is. Minden fáradozásunk hiábavaló volt. A cseh nép politikai képviselői azt hitték, hogy különböző rendszabályokkal megadásra lehet bennünket kényszeríteni. A köztársasági elnök a március 10-re virradó éjszaka, alkotmányellenes módon felmentette a szlovák kormányt tisztjei alól. Ez az eljárás mind politikailag, mind jogilag elviselhetetlen. A szlovák autonómiát, amelyet már régóta ígértek és az elmúlt őszön végre törvénybe iktattak, megsemmisítették. Ezzel a szlovák és cseh nép közti kapcsolat el-

vészettette alapját. Lelkiismeretünk tisztaságát a történelem be fogja bizonyítani és Isten a tanum, hogy mi csak jót akartunk. A cseh nép felelős vezetői azonban jóakaratainkra erőszakkal feleltek. Eljött a nap, amikor népünk sorsának intézését kezünkbe kell vennünk, hogy mint nép, elkerüljük a politikai pusztulást. Ha biztosítani akarjuk népünk jövőjét, akkor meg kell szakítanunk a cseh néppel való közös politikai életet. Ezért elhatároztuk, hogy teljes mértékben igénybe vesszük népünk önrendelkezési jogát. Meg vagyunk arról győződve, hogy ez a lépés szükséges volt Középeurópa, Szlovákia nyugalma és a szlovák nép jövője érdekében. Mikor tehát, mint a szlovák nép törvényes képviselői, szuverén népi jogainkat igénybe vesszük és érvényesítjük, ezzel ki nyilvánítjuk Szlovákia függetlenségét.”

Tiso végül nyugalomra és rendre intette a népet.

Jóváhagyta a helytartóság a Rimanóczy és Csesztivó Dudek alapítványról szóló szabályrendeletét.

A kolozsvári helytartóság értesítette Nagyvárad városát, hogy a Rimanóczy és Csesztivó—Dudek alapítvány kezelésére vonatkozó szabályrendeletet — amelyet egy korábbi számunkban részletesen ismertettünk — jóváhagyta.

SZINHÁZ

Csütörtök fél 5 órakor: A SZOMJAS KROKODIL. Olcsó helyárakkal.

Csütörtök este: Román előadás.

Péntek este 9 órakor: premier ÖRÖKKÉ. Éri Halász Imre, Szécsény Mihály és Carlo de Fries énekes, zenés, világsikerű vigjátéka.

Szombat este 9 órakor: ÖRÖKKÉ.

Vasárnap délután 3 órakor: A SZOMJAS KROKODIL. Olcsó helyárakkal.

Vasárnap 6 órakor: BUBUS. Vasárnap 9 órakor: ÖRÖKKÉ.

Hétfőn délután 5: Nem lesznek halátlan. Olcsó helyárakkal.

Hétfő este 9: Bucsuelőadás: BUBUS.

Ma csütörtökön A szomjas krokodil olcsó helyárakkal. Ma csütörtökön csak délután tart előadást a Thalia együttese, amikor is fél 5 órai kezdettel a szezon legnagyobb sikerű operettje, a Szomjas krokodil van műsoron olcsó helyárakkal.

Örökké. Bemutató előadás pénteken este. Éri Halász Imre, Szécsény Mihály és Carlo de Fries óriási sikerű zenés vigjátékát az „Örökké”-t mutatja be pénteken este 9 órai kezdettel a színház operett együttese Gróf László rendezésében és Schreiber Alajos vezényletével. A darab részletes ismertetésére még visszatérünk

— Halálos végű tiltott műtét Nagyváradon. A tisztifőorvosi hivatal jelentése alapján a nagyvárad rendőrség titokzatos haláleset ügyében indított nyomozást. Szombaton délután dr. Ciupa László tisztifőorvost arról értesítették, hogy a Goga-ucca 13. szám alatt egy, Bungó Erzsébet nevű asszony, válságos állapotban van. Dr. Ciupa László konstataulta, hogy az előrehaladott állapotban levő Bungó Erzsébeten tiltott műtétet hajtottak végre és ennek következtében súlyos fertőzés történt. Mire a mentők érkeztek, a szerencsétlen asszony rettenetes szenvedések közben meghalt. Az ügyészség elrendelte Bungó Erzsébet holttestének felboncolását

UTASAIVAL EGYÜTT ELTÜNT EGY TITOK- ZATOS USZÓ HÁREM

Rejtélyek a „Nirvânia“ amerikai magányacht körül, amely fedélzetén sok szép nővel ismeretlen körülmények között eltűnt

Newyork, márc. 15. Néhány nappal ezelőtt az amerikai tengerészeti hivatal szenzációs közleményt juttatott a new-yorki és csikágói lapokhoz, mely mindenütt nagy feltűnést keltett. A közlemény szerint a tengerészeti hivatal megállapította, hogy a „Nirvânia“ nevű magányacht végképpen eltűntnek tekinthető. A titkok hajójához sok érdekes ese-

mény fűződik. Az uszó hárem, ahogyan annak idején a luxus hajót elnevezték, évekként eltűnt el. Eltűnése, bár az orkán is nagy szerepet játszott ebben, igen rejtélyes. Mint általában minden, ami vele kapcsolatban történt. A Nirvânia — amint megállapították —, a nagy floridai viharok esett áldozatul. Ennyit mond a tengerészeti hivatalos jelentés.

Hogy a valóságban mi történt, senki sem tudja és valószínű, hogy évekként később sem derül fény erre a sok „vihart“ látott és rejtélyes hajóra, amelynek kabinjaiban olyan dolgok történtek, amelyekért a világ bármely rendőrsége több évi börtönnel sújtotta volna a yacht büszke tulajdonosát, Shiro kapitányt.

A TITOKZATOS OROSZFELTÜNIK NEWYORK-ban

Shiro különben igen érdekes ember volt. Egy hollywoodi filmtársaság megbízásából végigutazta a Kongo-vidéket és a pigneusokról igen érdekes felvételeket hozott magával. Shiro kiváló utleíróként is ismerték. Beutazta Sumatrárt, Borneót és az Amazonmenti dzsungeleket.

Shiro kapitány milliomos volt. Hogy a pénzt honnan szerezte, nem lehetett megállapítani. Azt minden esetre megállapították, hogy 1900-ban érkezett meg Newyorkba és költekező életmódjával kapcsolatban már akkor igen sokat meséltek egymásnak a Broadway törzsvendégei. Shiro 1900-ban orosz iratokkal lépte át az európai országok határait és mindenütt Theodosius Turczinszky néven szerepelt. — Amerikában később megszerzte az állampolgárságot és utána nevét is megváltoztatta. Így lett belőle Shiro. A világháború kitörése idején Shiro kapitány visszatért Európába. Egyesek szerint kémkedéssel foglalkozott. Ez lehetett vagy nának forrása. Tekintve azt, hogy jelentéseit mind a két félnek átadta, hamarosan ártalmatlanná akarták tenni, de Shiro kiváló szimatja segítségével erről tudomást szerzett és hirtelen eltűnt. Sikertől minden baj nélkül visszatérnie Amerikába.

Amikor Shiro kapitány — Amerikába visszatért, éveken

át szeszkereskedéssel foglalkozott. Már ahogy azt kereskedelemnek lehetett nevezni az akkori viszonyok idején —

mondotta mosolyogva — egyik barátja, aki most évekként később sok érdekes adatot juttatott a rendőrség kezére.

A postacsomagok új dijszabása

figyelembe veszi a távolságot is

A postai csomagszállításról szóló szabályzat és a szállítási tarifa április elsejétől lényegesen megváltozik. Az erre vonatkozó rendelet törvény a hivatalos lap március 9. számában jelent meg és főbb vonásaiban a következőket tartalmazza:

A posta monopoljogát képezi a tíz kilogram súlyig terjedő csomagok szállítása azonban a vasúti vezérigazgatóság különleges rendelkezése értelmében ez a határ bizonyos esetekben kibővíthető. Ami pedig az eddigi rendszerrel újítást képez, fel kell tüntetni a csomag göngyölegének hátsó oldalán azt is, hogy mi történjék a csomaggal az esetben ha az nem volna kézbesíthető, vagy pedig a címzett nem fogadná el. A szabályzat erre vonatkozóan az intézkedéseket a következő négy osztályba sorozza: 1. A csomag

más címzettnek küldessék el. 3. A csomag adassék fel a feladó terhére. 4. A csomag a posta rendelkezésére marad.

Csomagokat közös szállítóval is lehet küldeni, de ebben az esetben minden egyes csomag után lefizetendő a posta díja. A feladható súly határa ötven kilogram, de nagyobb állomásokra a súly száz kilóig is terjedhet.

A postai csomagszállítás díj szabását a tarifa új alapokra fekteti. A dijszabás megállapításánál ugyanis számításba jön ezentúl a távolság is, ami eddig nem volt, továbbá mérvadó a súly és a megfelelő tarifaosztály. A távolságoknál az új dijszabás négy zónát állapított meg. A rendes posta tarifa ötven százalékos mérséklése áll fenn a könyveknek, katalógusoknak, zeneműveknek, újságoknak és mindenféle nyomtatvány elküldése esetében.

Felügyelőségi rangra emelték a varadi munkai ügyi altfelügyelősége

Ma munkaügyi miniszteriumi rendelet érkezett Aradra, amelyben közlik, hogy a miniszterium több munkaügyi altfelügyelőséget, köztük a varadi is, munkafelügyelőségi rangra emeli. Váradon kívül az említett altfelügyelőségek között még a következők szerepelnek: Brassó, Marosvásárhely, Nagyszeben, Arad és Ploesti. A varadi munkafelügyelőség vezetését továbbra is Mudura Ioan munkafelügyelő látja el.

Szakadékba zuhant egy autó

Súlyos közlekedési baleset történt tegnap a Brassó—Felsőtömös közötti utszakaszon. A Brassó 861. számú autókamion amelyet tulajdonosa, Dinu Costin vezetett és amelyben négy utas foglalt helyet Alsótömös közelében teljes sebességgel haladt. Az ut egyik kanyarulatánál váratlanul egy szembejövő autó tűnt fel és Costin, hogy a szerencsétlenséget elkerülje, hirtelen oldalra fordította a kormányt. Az autó előbb egy fának ütdött, majd az ut szélén húzódó hat méter mély szakadékba zuhant.

A szerencsétlenséget csak két órával később vették észre mikor is egy másik autó utasai figyelmesek lettek a szakadékból felhangzó nyögésekre. Azonnal a szerencsétlenül jártak segítségére siettek, sikerült is a négy utast súlyos sebesülésekkel kihuzni az autókamion romjai alól, de Costin ekkor már halott volt. A sebesülteket kórházba szállították, a rendőrség pedig megindította a nyomozást az után az autó után, amely miatt a szerencsétlenség történt. Bár valószínűtlen, hogy ennek az autónak vezetője hibáztatható lenne a szerencsétlenség előidézésében, a történeteket feltétlenül észre kellett vennie és talán, ha azonnal a szerencsétlenül jártak segítségére siet, még meg lehetett volna menteni az autó vezetőjét is.

Kréta sziget közelében hajótorést szenvedett egy emigránsokat szállító hajó

Bucuresti, márc. 14. A Tem-po közli: A constanai tengerészeti hatóságokat tegnap rádiógramban értesítették, hogy a Cepo panamai lobogó alatt közlekedő gőzös, amelynek fedélzetén 700 csehszlovákiai és lengyelországi, valamint 50 romániai emigráns volt, vihar-

ba került. A hajó a krétai partokhoz verődött, személyzetének nem sikerült kijavítani a sérüléseket. Pireuszba azonnal mentőhajók indultak a zátonyra futott hajó segítségére. Mindaddig nem sikerült megállapítani, vannak-e emberáldozatai a hajótörésnek.

bármilyen
HA NYOMIATVÁNY-ra

van szüksége, kérjen előbb árajánlatot a

PÁSZTOR EDE

cégtől, amely modernül felszerelt nyomdával a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Telefonhívásra megbízottunkat azonnal ki-küldjük. Piața Mihai Viteazul 4. Telefon 28-00

SPORT

A vasárnapi mérkőzések bírói

Vasárnap Román Kupa forduló lesz. A vasárnapi forduló bírói:

Monitorul Oficial—Unirea Tricolor, București Al. Tănăsescu.

Franco Română—Sp. Studențesc, Brăila Vartolomeu.

Kinizsi—Venus, București J. Petrescu.

DVA—Rapid, Galați Bruckner.

FC Carpați—Textila, Baia Mare Gherman.

CAMT—Oltul, Timișoara

Marija.

SGS—Prahova CFR, Sibiu vagy Ploesti, Romeo Ghițescu. UDR—AMEFA, Reșița Staniciu.

B. DIVIZIO.

Crișana—Victoria, Nagykaroly. Nagyváradon Iana Ferdinand.

Olimpia—Monopol Szatmáron, Olteanu.

NAC—Jiul Petrozsényben, Husztig.

Universitate—Törökves Kolozsváron, Sipos

A hét legobb együttese

A fővárosi sajtó a vasárnapi mérkőzések után ismét összeállította a hét 11-ét.

A csapat: Pavlovici, Sfera, Damian, Vintilă, Cotormani, Lupaș, Bogdan, Ploesteanu,

Sepi, Hanga, Mercea.

B. csapat: Iordăchescu, Burger, Volintir, Tache, Drăgan, Szaniszló, Oprean, Leb, Auer, Neagrău, Gică Popescu.

Szabó Miklós — ötödik

Newyork. — A világ egyik legnagyobb kétféldes futóversenyén a magyar Szabó Miklós is indult, de a nagyszerű amerikai futók mögött csak ötödik lett. A versenyt Lash nyerte meg 9 perc 02.4 mp.-cel. 2. Deckart 9 perc 03.6 mp. 3. Mac Cluskey 9 perc 06 mp. 4.

De George 9 perc 10 mp. 5. Szabó Miklós 9 perc 11 mp. — Szabó ezzel a versenyével befejezte amerikai portyáját, melyen ha győzelmet nem is tudott szerezni, az eljövendő szabadtéri versenyekre hatalmas tapasztalatokat szerzett.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

ALLÁS

Gépező kovácsot keres április 1-re az Andacsi Gazdaság. Posta Salonta. 851

Fugyi és Fugyivásárhely környékére jó megélhetéssel újságíró felvétetik. Jelentkezni a kiadói hivatalban.

Ügyes, megbízható rikkancsfiút fixfizetéssel felvesznek. — Cim a kiadóban. 861

Fix fizetéssel és jutalékkal felveszünk intelligens jómegjelenésű ügynököket. Havi jövedelme biztos 4—5 ezer lei. Cim a kiadóban.

Oradeai szállóba szakmánya munkás vagy szállófelügyelő, nős ember azonnalra felvétetik. Jelentkezés a seleusi—váradszőlősi plébánián. 842

Jómunkás borbélysegéd mes terkönyvvvel, dauer-gép javítás hoz ért, állást keres. Román Stefan, Str. Porumbelului No. 6. 866

Lapkihordóasszonyt, megbízható, fixfizetéssel és jutalékkal, bevezetett helyekre felveszünk az esti órákra. Jelentkezés a kiadói hivatalban. 840

VÉTEL-ELADÁS

Makulatura újságpapír kapható kis és nagy mennyiségben Pásztor Ede cégnél Piața Mihai Viteazul 4.

Két teljesen jó állapotban levő férfi-öltöny eladó. Cim a kiadóban. 770

Eladó diófa hálósoba berendezés. Colonia Ioșia Str. 70. No. 14. 859

Eladó fekete női kosztüm és fekete kabát kis alakra. Cim a kiadóban. 833

KÜLÖNFELE

Staniol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

Modern borbélybutorok gyártásához társat keresek 30.000 leivel. Moșilor No. 37. Halász. 865

Idős férfi vagy nő gondozását vállalom. Nyugodt otthon biztosítva. Cim a kiadóban. 790

Töltőtoll javítást szakszerűen, gyorsan és olcsón végez a Pásztor Ede cég 813

Rádió műsor

PÉNTEK

BUCUREȘTI. 7 Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok 12 Tarka zene lemezekről. 13 Időjelzés, közlemények, sport-hírek, vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közben sporthírek. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek. időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18 Katonazenekar. 19 Időszaki anyagok. 19.15 Hanglemezek. 19.55 Felolvasás 20.15 Román dalok. 20.35 Szaxofon és éneklőfűrés. 21 Haydn: Te remtés, oratorium. Hírek. — 23.20 Gramofonlemez. Majd hírek külföldre német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek, utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.15 és 11.45: Előadás. 12 Hangszó. 13.10 Mélyhegedűszámok. 13.40 Hírek. 14 Állástalan Zenészek zenekara. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18.15 Zongora. 18.50 Sportközlemények. 19 Tánclemez. 20.30 Operaházi előadás. 21.30 Külügyi negyedóra. 22.30 Hírek. 24 A rádió szalonzenekara. 1.05 Hírek.

Selejtes kreppapír tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyállomástól alig 5 percrenyire, több; ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceză 12. 442

LAKÁS

Butorozott különálló udvari szoba magános férfinak 1-ére kiadó. Str. Pasteur 23. (Felső cselegő.) 795

24 óra alatt

KÖTÜNK KÖNYVEI

Pásztor Ede cég könyvkötészetében

NYOMATOTT PASZTOR EDE PIATA MIHAI VITEAZUL 4 CÉGNEL ORADEA

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 34

Ez a Mr. Macgregor látszólag éppoly könnyehívó volt, mint Mrs. Barbara és éppolyan kíváncsi is.

— Ez Indiában történt? — kérdezősködött tovább. — Mit csinált ott Mr. Morley?

Mike jól tudta, hogy megnyit közölhet.

— Hát amit az ember Indiában csinálni szokott. Reggel négy óra felé kelt föl s miután kizavartuk a kigyókat meg a skorpiókat a szobából, először is megborotválkozott...

Mike nem fejezhette be az indiai kalandok elmesélését, mert Mrs. Barbara ment oda hozzájuk.

— Mr. Macgregor — mondta — nem játszott az imént a dudáján? Még ilyesmit nem hallottam. Olyan borzalmasan szépnek hangzott és Miss Tallmadge minden tagja remegett. Szegényke nagyon ijedős a Giddens-eset óta. Legyen oly szíves, játszon valami vidámabbat. Néhány üveg szódát hozok a pincéből, meg narancs szörpöt, hogy ne száradjon ki a torka.

— Szívesen játszom — mondotta az udvarias skót és néhány perc múlva beállított hangszerével Mrs. Morley házába.

Harriet kedvelte a hallgatag, udvarias férfit s most örült, hogy megszabadulhat nyomásgó gondolataitól. Giddens eltűnésének rejtélyes körülményei már épp elég bajt okoztak neki.

Derrick Morley barátságatlan tanácsa, amellyel tegnap délután elbucsuzott tőle, még most is a fülébe csengett, de nem tudta, hogyan magyarázza. Miféle veszély fenyegethet Morleys Drift csendes házai között és mi a férfi szándéka ezzel a figyelmeztetéssel?

Néhány órája még határozottan elítélte a férfit, de most, miután nyíltan szemébe mondta véleményét, kezdett kételkedni az előző ítéletében. Giddens botját tényleg a férfi hozta vissza, de Morley nem is tagadta ezt s a viselkedése kedvezőbb hatást tett rá.

— Ha Mr. Derrick itt lenne, most táncolhatna a kisasszonnyal — mondta ebben a percben Mike, aki óvatosan egy poharat szerzett magának az asztalról és leült a ház lépcsőjére. Nem hívták meg ugyan, de nem törődött az ilyen formázásokkal s ha már leült, nem lehetett elküldeni. Hálából szórakoztatásról akart gondoskodni, amíg Mr. Macgregor a hangszerét készítette elő. — Mr. Derricket látnák csak táncolni — folytatta fontoskodva. — Egyszer három csinos hölgygel táncolt egyszerre s míg az egyiket megforgatta, a másik kettőt a levegőbe dobta újra elkapta.

(Folyt. köv.)